

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

57. An quis teneatur corripere peccatam alia ratione amendandum? Ex p.
7. tr. 3. r. 25.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

committendi, aut probabiliter existimetur ita permanurum in illo peccato, ut suo tempore de illo non doleat: quod iam est nouum peccatum. Extra hoc periculum perseverantia in peccato, etiam si grauis miseria sit; non tamen ex misericordia videris obligatus procurare illam tollere. Si enim ipse ex charitate sui, quae strictius obligat non obligatur statim illam miseriam depellere, quare tu ex misericordia obligandus es procurare? Non enim coherere videtur te esse obligatum corrigere; & alium non esse obligatum admittere correctionem. Cum igitur

*Sup. hoc in tom. 1. tr. 3. R. 85. §. Secunda, & ex lata doctrina R. 86. quamuis recitaturue signanter à lin. 3.

* peccator non statim ac peccat, teneatur de peccato conteri, (ut ferè omnes Doctores fatentur, cum D. Thom. 4. dist. 17. quest. 3. artic. 1. questiuicula 4. ad 2. Sotus, ibid. quest. 2. artic. 6. Dur. quest. 10. Ioann. Med. Codic. de penit. quest. 6. Navarr. in Summa cap. 1. numer. 27. & 29. Suar. de penitent. disp. 1. §. sect. 5. non tenetur correctionem admittere, quae sibi tunc adhibetur. Ergo nec tu videris obligatus illi correctionem facere. Et confirmo. Peccatum proximi non potes tollere per correctionem immediate; sed media voluntate ipsius peccatoris. Ergo quando peccator non tenetur apponere suam voluntatem ad tollendum peccatum, nec teneris tunc correctionem apponere, cum correctio ad tollendum peccatum proximi ordinetur, quod tolli non potest nisi media voluntate ipsius. Vnde utramque sententiam probabilem esse asserit Machadus de Perfecto Conf. tom. 1. lib. 2. part. 2. tract. 6. docum. 11. num. 5. vbi sic ait. *I aunque es muy probable opinion, que este precepto de la correccion fraterna no solo obliga à procurar, que el proximo no cayga en pecado; sino tambien à levantarlo, despues de caydo en el. Con todo esso es mas probable, y de Autores muy graues, que la fuerza deste precepto solamente obliga à procurar por la correccion fraterna, que el proximo no cayga en pecado, quando està proximo para caer en el.* Ita ille. Et tandem nouissimè Franciscus del Castillo in 3. sent. tom. 2. disp. 6. de Correct. quest. 3. part. 1. num. 2.

6. Verùm Lorca in 2. 2. D. Thoma, quest. 33. art. 5. sect. 3. disput. 41. num. 11. putat inter supradictas sententias non esse dissidium: sic enim asserit. Tertio est dubium, vtrum materia correctionis sit peccatum futurum, an etiam praeteritum? Non potest negari, peccatum praeteritum quod permanet actu, complacentia, perseverantia, aut obligatione satisfactoris, esse materiam correctionis, neque id vllus negat; quia huiusmodi peccatum in futurum pender. Nec etiam negari potest, peccatum praeteritum, cuius emendatio, & penitentia constat, inepetè corrigi; quia fructus correctionis est emendatio, quae si adest cessat necessitas medi. Solum est difficultas, quando peccatum omnino transit actu, & solum remanet reatu, quia qui peccauit in reatu, permanet non actu penitentia, Glossa in cap. Si peccauerit, 2. quest. 1. & cap. Qui alium, de heret. & eam sequuti Syluester, verb. correctio, quest. 1. Angel. eod. verb. num. 1. affirmant, quando peccatum non perseverat actu, solos Praelatos obligari ad correctionem, non ceteros. Dum verò hanc obligationem Praelatis imponunt, loquuntur de correctione iudiciali non de fraterna. Id clarius prosequitur Abulen. quest. 83. qui apertè docet, non esse praecceptum corripiendi peccatum, quod nullo modo manet actu, sed solo reatu, quia non est per penitentiam deletum. Probat. Quia incertum est, & constare non potest, an homo egerit penitentiam, necne; praeteritum cum sufficiat occulta contritio ad remissionem culpae. Quando ergo nullo signo constat perseverantia actualis complacendo, repetendo, aut omitiendo satisfactionem debitam, temerè aliquis

corrigeret tanquam impenitentem, quem scire non potest, an penituerit.

7. Contra verò Adrian. quest. illa, §. secunda propositio, impugnat hanc sententiam, & probat, debitum esse corrigere peccatum, quod permanet reatu. Quoniam non minus debitum est lege charitatis extrahere hominem à miseria, in quam incidit, quam cauere, & praeservare ne incidat. Et verò Mart. 1. §. potius loquuntur de peccato praeterito, si peccauerit, quàm de futuro, vel quod in futurum pender.

8. Sed videtur inter has sententias non posse esse dissidium. Nam vera peccatum praeteritum, quod permanet solo reatu per se est materia correctionis, ut probat fundamentum secundae sententiae, & ideo si constat, non esse actam penitentiam, concipiendum est. Quod tamen intellige, non esse debitum strictiori vinculo, quàm peccator ipse teneatur penitentiam agere; non enim plus me obligat elucere à peccato, quàm peccatorem ipsum: cum igitur peccator ipse non teneatur statim penitere, sed cum aliqua latitudine temporis, & * in articulo mortis, non amplius tenetur alius illum admonere. Sed praeterea videtur, vel non, & an perseveret in reatu peccati ut probat argumentum prioris sententiae; Quare nisi is, qui peccauit, omittat confessionem annualem, vel in articulo mortis, vix vnquam erit casus, quo de peccato, quod solo reatu maneat, corripiendus sit. Hinc vult Lorca: Patet tamen ex dictis in omnium sententiarum quòd si proximus peccauit, & insuper est in periculo iterum labendi, omnes Doctores censent tunc proprie esse obligationem correctionis, quis proximus est in graui miseria. Tum ob peccatum commissum, tum ob periculum simile committendi. Item haec diuinus ibi periclitatur. Ergo, &c.

RESOL. LVII.

An quis teneatur corrigere peccantem alia ratione emendandum? Ex p. 7. tr. 3. Res. 25.

§. 1. Respondeo, quòd ut teneat fratrem peccantem corrigere, requiritur, ut hoc sit hinc & nunc necessarium ad eius emendationem. Ut contingit quando nisi eum corripiam creditur minusquam emendandus, aut nimis diu in peccato haerens, aut saepe idem repetiturus, aut alia eius occasione facturus. Si enim sit omnino probabile ipsum, aut per se, aut per aliorum correctionem emendandum, sine periculo vitii per meam omissionem peccandi, non est in necessitate respectu mei, atque ita non obligor saltem grauius, ei dare elemosinam spiritualem. Sicut proximo patienti necessitatem corporalem non teneor dare elemosinam, quando ipse per se potest sibi necessaria acquirere, aut alij eruduntur sufficienter ea administraturi. Non sufficit tamen quòd addint alij, qui possint, aut etiam magis quàm ego teneantur talem ex corporali, aut spirituali necessitate eripere, nisi omnino probabiliter credam eos hoc facturos: nam aliàs sicut quòd illi hoc possint & teneantur facere, non iuvat indigentem, nisi id de facto faciant; ita non soluit me ab obligatione, nisi ego merito credam eos hoc facturos. Et haec conuincit Coninch. disp. 10. dub. 6. num. 115. Valentia tom. 3. disp. 3. quest. 10. p. 1. 2. Turrianus in 2. 2. 1. mo 1. disp. 86. dub. 2. & Villalobos in Summ. tom. 1. tract. 4. diff. 3. num. 5. & alij.

RESOL.